

Gynekologisen leikkaukoulutuksen lokikirja

GYNEKOLOGISTEN LEIKKAUSKOULLTTAJIEN PIENRYHMÄ

REITTA NYBERG, EWA JOKINEN, PAULIINA AUKEE, MARJA-LIISA ELORANTA, PÄIVI HÄRKKI, EIJJA LAMPELA, NINA
MATTSSON, SARI SILVENTOINEN, PIA SUVITIE JA MARJA SIMOJOKI

Ohjeet:

Erikoistumiskoulutuksen tavoitteet on jaettu kolmeen vaiheeseen:

VAIHE 1: erikoisalapalvelun 1.-2. vuosi (keskussairaala)

tavoite: pätevyytysvalmiuden saavuttaminen

VAIHE 2: erikoisalapalvelun 2.-3. vuosi (keskussairaala/yliopistollinen sairaala)

tavoite: toimenpiderepertuaarin laajentaminen (mm. laparoskopia) ja käden taitojen hiominen

VAIHE 3: erikoisalapalvelun 3.-4. vuosi (yliopistollinen sairaala)

tavoite: selvittää perustoimenpiteistä pääsääntöisesti itsenäisesti

käsitys omista taidoista ja niiden rajoista

käsitys myös vaikeammista toimenpiteistä ja niiden suorittamisesta

Valmistumisen jälkeen

ERIKOISLÄÄKÄRIVAIHE

tavoite: harjoitella taitoja, parantaa selviytymistä odottamattomissa olosuhteissa ja laajentaa toimenpiderepertuaaria harvinaisten, vaikeiden ja monimutkaisten toimenpiteiden suuntaan

erikoistuminen johonkin gynekologisen kirurgian osa-alueeseen (urogynekologia, endometriosisikirurgia, syöpäkirurgia jne), perinatologiaan, endokrinologiaan tai muulle erityisosaamisen alueelle

Osaamistasot on merkitty värikoodein ja numeroilla

Värikoodit ja osaamisen tasot

- 0 = Ei kokemusta toimenpiteestä**
- 1 = Ei pysty suorittamaan toimenpidettä valvottuna, voi assisteerata**
- 2 = Suorittuu erikoislääkäriin valvonnassa ja opastamana**
- 3 = Suorittuu erikoislääkäriin vähäisellä tuella**
- 4 = Suorittuu pääsääntöisesti itsenäisesti**
- 5 = Suorittuu itsenäisesti hankalassakin tilanteessa ja pystyy ohjaamaan toisia**

Toimenpide	1. vaihe (1.-2. vuosi)			2. vaihe (2.-3. vuosi)		3. vaihe (3.-4. vuosi)		Erikoislääkärivaihe	
Kaavinnat:									
Imutyhjennys	0	1	2	3	4	4	4	5	5
Kaavinta	0	1	2	3	4	4	4	5	5
Kohdun tähytykset:									
Diagnostinen hysteroskopia	0	1	2	3	3	4	4	5	5
Resektoskopia ja toimenpidehysteroskopia	0	1	1	2	2	3	3	4	5
Laparoskooppinen kirurgia:									
Diagnostinen laparoskopia	0	1	2	3	3	4	4	5	5
Laparoskooppinen sterilisaatio	0	1	2	3	3	4	4	5	5
Laparoskooppinen salpingektomia	0	1	1	2	2	3	4	5	5
Laparoskooppinen adnexin poisto	0	1	1	2	2	3	4	5	5
Laparoskooppinen kystaenukleeatio (tavallinen)	0	1	1	2	2	3	4	5	5
Laparoskooppinen endometriooman enukleeatio	0	0	1	1	1	2	3	4	5

Toimenpide	1. vaihe (1.-2. vuosi)		2. vaihe (2.-3. vuosi)		3. vaihe (3.-4. vuosi)		Erikoislääkärivaihe		
Laskeumat ja urogynekologia:									
KA, KP	0	1	2	2	3	4	5		
Vaginaalinen hysterektomia laskeuman kanssa	0	1	2	2	3	4	5		
Vaativa laskeumakirurgia	0		1	1	1	2	3	4	5
Virtsankarkailun nauhaleikkaus (TVT, TVT-O, TOT)	0		1	1	2	3	4	5	
Kohdunpoisto:									
Vaginaalinen hysterektomia ilman laskeumaa	0		1	2	3	4	5		
Laparoskooppinen kohdunpoisto (LAVH, LH, TLH)	0		1	1	2	3	4	5	
Avohysterektomia	0		1	2	3	4	5		
Vulvakirurgia:									
Vulvamutoksen paikallispoisto	0	1	2	3	4	4	5		
Marsupialisaatio	0	1	2	3	4	4	5		
Bartholiinin rauhasen poisto	0	1	2	3	4	4	5		

Toimenpide	1. vaihe (1.-2. vuosi)					2. vaihe (2.-3. vuosi)			3. vaihe (3.-4. vuosi)			Erikoislääkäri vaihe					
Syöpäkirurgia (pois lukien matalan riskin endometriumkarsinooma):																	
Syöpäleikkaus	0					1			1			2			3	4	5
Komplikaatiokirurgia:																	
Rakkovaurion korjaus	0					1			2			3			4	5	
Yksinkertainen haavarevisio ja resuturaatio	0					1			2			3			4	5	
Laparotomia postoperatiivisen vuodon takia	0					1			2			3			4	5	
Laparoskopia postoperatiivisen vuodon takia	0					1			2			3			4	5	
Obstetrinen kirurgia:																	
Tavanomainen sektio (komplisoitumaton)	0		1	2	3	4			4			5					
Komplisoitunut sektio (repeämät, vuoto, rakkovaurio jne)	0					1			2			3			4	5	
Istukan käsiniroitus	0		1	2	3	3			4			5					
Tavanomaisen synnytysrepeämän ompelu (< III aste)	0		1	2	3	3			4			5					

Toimenpide	1. vaihe (1.-2. vuosi)	2. vaihe (2.-3. vuosi)	3. vaihe (3.-4. vuosi)	Erikoislääkäri vaihe		
III asteen repeämän ompelu	0	1	2	3	4	5
Obstetriikan toimenpiteet:						
Imukuppi-syntyys	0	1	2	3	4	5
Perätilan ulosotto	0	1	2	3	4	5
Kaksos-syntyksen hoitaminen	0	1	2	3	4	5
PCP	0	1	2	3	4	5
Pudendaalipuudutus	0	1	2	3	4	5
Mikroverinäytteen ottaminen ja tulkitinta	0	1	2	3	4	5
Hartiadystockian hoito	0	1	2	3	4	5
Postpartumivuodon hoito	0	1	2	3	4	5
Perätilan ulkokäännös	0	1	2	3	4	5
Amniosenteesi	0	1	2	3	4	5
Yksinkertainen raskauden uä-tutkimus, mukaan lukien sikiön painoarvio	0	1	2	3	4	5
Rakenneltraääni	0	1	2	3	4	5
Obstetrinen 3D-ultraääni	0	1	2	3	4	5
Sikiön hemodynaamiikka	0	1	2	3	4	5

Värikoodit ja osaamisen tasot

- 0 = Ei kokemusta toimenpiteestä**
- 1 = Ei pysty suorittamaan toimenpidettä valvottuna, voi assisteerata**
- 2 = Suorittuu erikoislääkärin valvonnassa ja opastamana**
- 3 = Suorittuu erikoislääkärin (esim. takapäivystäjän) vähäisellä tuella**
- 4 = Suorittuu pääsääntöisesti itsenäisesti**
- 5 = Suorittuu itsenäisesti hankalassakin tilanteessa ja pystyy ohjaamaan toisia**

Tehdyt toimenpiteet (lukumäärä), merkitse erikseen nähdyt ja itsenäisesti suoritettut toimenpiteet:

Toimenpiteet (nähdyt / itse tehdyt)	1. vaihe		2. vaihe		3. vaihe	
Imutyhjennys						
Kaavinta						
Diagnostinen hsk						
Toimenpidehsk ja resektoskopia						
Diagnostinen laparoskopia						
Lsk sterilisatio						
Lsk salpingectomia						
Lsk adnexin poisto						
Lsk kystaenukleatio (tavallinen)						
Lsk endometriooman enukleatio						
KA / KP						

Toimenpiteet (nähdyt / itse tehdyt)	1. vaihe		2. vaihe		3. vaihe	
Vagin. hysterektomia (laskeuman kanssa)						
Nauhaleikkaus						
Vagin. hysterektomia (ilman laskeumaa)						
Avohysterektomia						
Vulvamuutoksen paikallispoisto						
Marsupialisatio						
Bartholinin rauhasen poisto						
Rakkovaurion korjaus						
Haavarevisio ja suturaatio						
Lt postoperatiivisen vuodon takia						
Lsk postoperatiivisen vuodon takia						

Toimenpiteet (nähdyt / itse tehdyt)	1. vaihe		2. vaihe		3. vaihe	
Tavanomainen sektio (komplisoitumaton)						
Komplisoitunut sektio						
Sektio <32 vk						
Istukan käsinirroitus						
Tavanomaisen synnytysrepeämän ompelu (< III aste)						
III asteen repeämän ompelu						
Imukuppi						
Perätilan ulosautto						
Kaksossynnytys						
Paracervikaalipuudutus						
Pudendaalipuudutus						

Toimenpiteet (nähdyt / itse tehdyt)	1. vaihe		2. vaihe		3. vaihe	
Mikroverinäyte						
Hartiadystokian hoito						
Postpartum vuoto						
Perätilan ulkokäännös						
Amnionsenteesi						

Suosittelut työpajat, kurssit ja verkkokoulutukset	Suosittelu erikoistumisen vaihe	Suoritusmerkintä
Kirurgian reunapalvelu 6 kk	ennen erikoisalapalvelua tai viimeistään ennen 2. vaihetta	
Solmukoulu ja langat, haavan sulku	1. vaihe	
Instrumentaatio	1. vaihe	
Duodecim: Gynekologisen laparoskopian perusteet verkkokurssi	1.-2. vaihe	
Sähkökirurgian workshop	1. vaihe	
Boksiharjoittelu (mentoroitu omatoiminen)	1.-2. vaihe	
Virtuaalisimulaattoriharjoittelu (mentoroitu omatoiminen): käsi-silmäkoordinaatio	1. vaihe	
Virtuaalisimulaattoriharjoittelu (mentoroitu omatoiminen): toimenpiteet	2.-3. vaihe	
Hysteroskopiasimulaattori	2.-3. vaihe	
Winner's Project – teoria ja videot soveltuvin osin	(1.-)2.-3. vaihe	
LASTT-harjoittelu ja testit (vapaaehtoinen)	1.-3. vaihe	
Lsk ompelukurssi	3. vaihe	

Opeteltavat taidot ja taitotasot; <ul style="list-style-type: none"> • Pyrkimyksenä päästä hyvälle taitotasolle erikoistumiskoulutuksen aikana • Taitotasot arvioidaan arviointikeskusteluissa vuosittain, tarvittaessa useamman kerran vuodessa • Merkitse arvioinnin päivämäärä saavutetun taitotason kohdalle 	Ei kokemusta	Ei suoriudu valvottuna	Suorittuu erikoislääkärin valvonnassa	Suorittuu erikoislääkärin vähäisellä tuella (konsultatio)	Suorittuu pääsääntöisesti itsenäisesti	Suorittuu itsenäisesti hankalassakin tilanteessa, pystyy ohjaamaan toisia
	Ei taitoa 0	Taito olematon 1	Taito heikko 2	Taito kohta-lainen 3	Taito hyvä 4	Taito erinomainen 5
Ei-tekniset kirurgiset taidot: Tiannetaju (kyky havainnoida ympäristöä; tulkita havaintoja ja käyttää niitä ennakointiin; pyytää apua tarvittaessa) Tiimityöskentely (kyky kehittää tiimin kanssa yhteinen ymmärrys leikkauksen tavoitteista ja ylläpitää sitä oikea-aikaisilla sanallisilla ilmaisuilla; hyväksyä tiimin palaute ja kritiikki; tarjota tukea ja apua tiimin jäsenille) Kommunikaatio (kyky välittää tietoa tehokkaasti antamalla yksiselitteisiä viestejä; puhumalla riittävän kuuluvasti ja selvästi, puhuttelemalla tiimin jäseniä nimeltä tai luomalla katsekontaktin)						

Johtaminen (kyky omaksua johtava rooli leikkauksessa esim. pyytämällä instrumentteja itselleen; astumalla johtoon, kun tilanne niin vaatii; käyttämällä auktoriteettia ja olemalla vakuuttava)							
Professionalismi (kyky käyttäytyä omistautuneesti, vastuullisesti ja kunnioittavasti niin potilasta kuin tiimin jäseniä kohtaan; noudattaa hyvää kliinistä hoitotapaa)							
Hallinta ja organisointi (kyky järjestää leikkauksalin aktiviteetit tehokkaalla ja aikaa säästävällä tavalla jakamalla tehtäviä ja käyttämällä kaikkia resursseja kuten ihmisiä, laitteita, tietoa jne.)							
Preoperatiivinen hoito							
Leikkausarvio ja leikkaustavan valinta							
Kyky toteuttaa antibiootiprofylaksia							
Kyky toteuttaa tromboosiprofylaksia							
Kyky arvioida leikkaukskelpoisuus ja pyytää moniammatillisia konsultaatioita							
Kyky määrätä preoperatiiviset tutkimukset							

Periooperatiivinen hoito					
Kyky tunnistaa tavallisimmat komplikaatiot ja niille altistavat tilanteet (rakko- / suoli- / ureter- / verisuonivaurio)					
Tuntee tarkistuslistan ja käyttää sitä säännönmukaisesti					
Postoperatiivinen hoito ja toipuminen:					
Tuntee eri toimenpiteiden jälkeisen normaalin toipumisen kulun					
Kyky tunnistaa ja hoitaa tavallisimmat ongelmat					
- Postoperatiivinen vuoto					
- Infektiot					
- Illeus ja tavallisimmat suolikomplikaatiot					
- Virtsatiekomplikaatiot					
- Haavakomplikaatiot					
- Tromboembooliat					
- Virtsaretentio					

Viestintä ja kirjaaminen:					
Kyky informoida potilasta asianmukaisesti leikkauksen suorittamisesta ja siihen liittyvistä riskeistä					
Kyky laatia selkeä ja kuvaava leikkauksettomus ja loppuarvio					
Kyky antaa postoperatiivinen leikkaukselvitys ja hoito-ohjeet					
Kyky laatia selkeä ja adekvaatti jatkosuunnitelma potilaan leikkaukslöydösten ja PAD-vastauksen perusteella					
Kyky kirjata potilastietojärjestelmiin adekvaatit diagnoosi- ja toimenpidekoodit					

Suosittelu kirjallisuus ja verkkomateriaali:	Omat merkinnät	Kehityskeskustelut, jossa aiheesta keskusteltu
<p>Te Linde's Operative Gynecology, 11. painos, Howard W Jones & John A Rock (tenttikirjan Comprehensive Gynecology (Lobo, Gershenson, Lentz, Valea) operatiivisen osuuden laajuus epäselvä)</p>		
<p>Käypä hoito -suositus: Leikkausta edeltävä arviointi, julkaistu 23.06.2014, http://www.kaypahoito.fi/web/kh/suosituksset/suositus?id=hoi50066</p>		
<p>Hysteroscopy Newsletter, http://www.hysteroscopy.info/</p>		
<p>Winner's Project (teoriaosiot), http://www.websurg.com/winners/get/</p>		

Suosittelut koulutuspäivät ja kongressit erikoistumiskoulutuksen aikana:	Omat merkinnät	Kehityskeskustelut, jossa aiheesta keskusteltu
EGO-päivät: kaikki erikoisalat		
GKS-päivät: ainakin kerran		
ESGE Annual Congress tai International Winners Meeting tai NCGE (Nordic Congress of Gynecological Endoscopy): ainakin kerran		
SGY-päivät: ainakin kerran		
Suomen Perinatologisen seuran koulutuspäivät: ainakin kerran		
Ultraääniseurann koulutuspäivät: ainakin kerran		